

Politiek in Praktijk: Hoe oud moet je zijn?

Korte toelichting

Je legt de leerlingen een aantal rechten en plichten voor. De leerlingen raden vanaf welke leeftijd deze rechten en plichten gelden.

Doelen

De leerlingen weten welke rechten en plichten voor hen veranderen als ze ouder worden.

Duur

---

15 minuten

Benodigheden

- Vellen met de leeftijden 12, 13, 14, 15, 16, 18
- PowerPoint met de casussen

Handleiding

Stap 1

Verdeel de vellen met leeftijden over het lokaal. Hang ze bijvoorbeeld op.

Stap 2

Leg uit aan de groep dat de leerlingen rechten en plichten hebben en dat deze veranderen als ze ouder worden. Iemand van 12 mag niet alles wat iemand van 18 wel mag. En iemand van 18 moet soms iets doen wat eerder nog niet hoefde.

Stap 3

Vraag de leerlingen om te gaan staan. Lees een stelling voor en vraag de leerlingen bij de goede leeftijd te gaan staan. Waarom denken zij dat dit het goede antwoord is? Laat zien wat het goede antwoord is. Hoeveel hadden het goed?

Stap 4

Evalueer met de leerlingen. Hadden ze veel antwoorden goed? Wat mogen ze nu al? Welke van deze rechten zouden ze al willen hebben? Vinden ze dat een bepaalde leeftijdsgrens omlaag zou moeten, bijvoorbeeld de stemleeftijd of de leeftijd om brommer te mogen rijden? Waarom wel/niet?

Casussen

Je moet een identiteitskaart of paspoort bij je hebben → 14 jaar

Iedereen vanaf 14 jaar moet een identiteitskaart of een paspoort bij zich hebben (of rijbewijs).

Zelf een paspoort aanvragen → 12 jaar

Als je zelf al een paspoort hebt, mag je vanaf je 12^e je nieuwe paspoort zelf aanvragen bij de gemeente waarin je woont. Anders moet eerst nog de ouder mee bij wie je in het paspoort staat.

Je mag stemmen → 18 jaar

Je mag stemmen vanaf je 18^e. Als je wilt stemmen voor de Tweede Kamerverkiezingen en de Provinciale Statenverkiezingen moet je dan ook een Nederlands paspoort hebben. Bij verkiezingen voor de gemeenteraad en het Europees Parlement moet je uit de EU komen of (dit geldt alleen bij de gemeenteraad:) minstens 5 jaar legaal in Nederland wonen. Voor het waterschap hoef je alleen maar ingezetene te zijn.

Je mag trouwen → 18 jaar

Vanaf je 18^e mag je trouwen.

Je mag donor zijn → 12 jaar

Een donor is iemand die een stukje van zijn lichaam geeft aan iemand anders. Bijvoorbeeld een long, of een stuk huid. Dat kan na je dood, maar soms ook als je nog leeft. Bijvoorbeeld bij een nier.

Je mag lid worden van de gemeenteraad of Tweede Kamer → 18 jaar

Vanaf deze leeftijd mogen mensen op je stemmen tijdens de verkiezingen. Het jongste Kamerlid ooit was 20 jaar. Het jongste gemeenteraadslid werd 18 jaar op de dag van de verkiezingen.

Je mag een baantje hebben → 13 jaar

Je mag in Nederland vanaf 13 jaar een bijbaantje. Maar niet meer dan 2 uur per schooldag en in het weekend alleen op zaterdag.

Vanaf deze leeftijd heb je recht op een minimumloon → 15 jaar

Vanaf je 15^e mag jouw baas je per uur niet minder betalen dan €2,99 per uur. Als je ouder wordt, wordt dit minimumloon hoger.

Je hebt inspraak over waar je wilt wonen als je ouders gaan scheiden → 12 jaar

Als je 12 jaar of ouder bent, vraagt de rechter als je ouders gaan scheiden ook naar jouw mening. Dit betekent niet dat de rechter moet doen wat jij wil, maar hij moet wel naar jouw mening luisteren.

Je mag een bromfietsrijbewijs halen → 16 jaar

Je moet 16 jaar zijn om op een brommer te mogen rijden. Voor elektrische fietsen is er geen minimumleeftijd.

12

JAAAR

13

JAAAR

14

JAAAR

15

JAAAR

16

JAAAR

18

JAAAR